

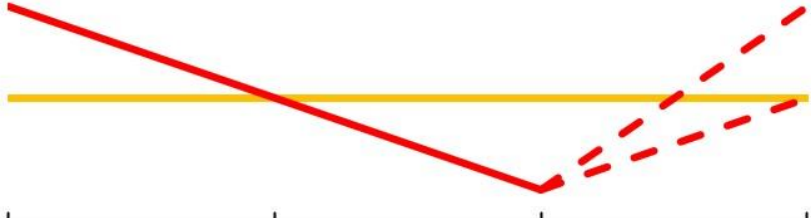
Biotopu valsts līmeņa aizsardzības mērķu (FRV) noteikšana: datu izvēle un eksperta apsvērumi

Biotopa kods	1230
Biotopa nosaukums	Jūras stāvkrasti
Eksperts	Brigita Laime
Darbs pabeigts	19.06.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Biotopam <i>1230 Jūras stāvkrasti</i> Latvijas piekrastē raksturīga liela daudzveidība, kuru nosaka gan ģeoloģiskā izcelsme, gan krasta augstums (Rēriha 2013; Lapinskis 2017). Aplūkojamā biotopa pastāvēšanai un labvēlīga aizsardzības stāvokļa esamībai kā svarīgs vides faktors ir dabiski epizodiski traucējumi – vētru izraisīta viļņu erozija. Morfoloģiski izteikti stāvkrasti Latvijā konstatēti 150 km garumā (Lapinskis 2017).</p> <p>Pašreizējais biotopa kartējums ir aptuvens, jo kartēšana veikta mērogā, kurā grūti iezīmēt precīzas šā biotopa robežas. Būtu jāprecizē arī metodiskā pieeja, nosakot šā biotopa platību (joslas platumu). Nav datu par stāvkrastu biotopa platībām Rīgas līča Kurzemes piekrastē, lai gan pēc jūras krasta procesu eksperta apkopojuma (6. pielikums) (Lapinskis 2017) arī šajā krasta posmā ir raksturīgi noskalošanas krasti. Iespējams, ka visi stāvkrasti neatbilst biotopa <i>1230 Jūras stāvkrasti</i> prasībām. Ņemot vērā šos apsvērumus, biotopa <i>1230 Jūras stāvkrasti</i> kartējums noteikti būtu jāprecizē, visur ņemot vērā arī krasta ģeoloģisko raksturojumu.</p>

FRA noteikšanā izmantotā metode – novērtēšana laika nogrieznī

REF min, km²	<p>0,4 km²</p> <p>Nosakot REF minimālo platību, izmantoti 1989. un 1992. gadā krasta kartēšanā iegūtie dati par aktīviem jūras pamatkrasta noskalošanas posmiem, to izplatību, kopā 123 km (5. pielikums) (Latvijas jūras krastu monitorings, 1993).</p>
REF max, km²	<p>0,56 km²</p> <p>Nosakot REF max platību, pamatā ņemti vērā dati par krasta noskalošanas procesiem un izmaiņām līdz 2007. gadam (Eberhards, Lapinskis 2008), un izmantota Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā ziņotā platība par 2013.–2018. gada periodu.</p>
REF vid., km²	Nav jāpaskaidro, automātiski aprēķināta vērtība.
REF periods	<p>References platības noteikšanai pamatā izmantots 1989. līdz 1992. gads (atspoguļo pirmos konkrētos datus par noskalošanas krastiem) un 2007. gads. Šajā periodā bijušas spēcīgas vētras un notikušas būtiskas izmaiņas krasta procesos. Maksimālās platības noteikšanā ņemti vērā arī turpmākie gadi, kad iegūti dati stāvkrasta biotopa kartēšanā.</p>

HDV min, km²	0,46 km ² Izmantota Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā ziņotā platība par 2007.–2012. gada periodu, jo šajā periodā iegūtie dati uzskatāmi par pirmajiem pamatotākajiem datiem attiecībā uz biotopa <i>1230 Jūras stāvkrasti</i> platību.
HDV max, km²	0,46 km ² HDV max platība vērtēta kā vienāda ar minimālo.
HDV vid., km ²	Nav jāpaskaidro, automātiski aprēķināta vērtība.
CV, km ²	Nav jāpaskaidro, šo FRA tabulā ievieto centralizēti.
CO platību summa valstī, km ²	Nav jāpaskaidro, šo FRA tabulā ievieto centralizēti.
Ilgtermiņa tendence, automātiski	Nav jāpaskaidro, automātiski aprēķināta vērtība.
Vai paredzamas biotopa platības izmaiņas klimata pārmaiņu rezultātā?	Jā. Klimata pārmaiņas var pastiprināt jūras krasta noskalošanu un rezultātā stāvkrastu sastopamība var palielināties.
Vai Latvijā ir >1% biotopa platības ES Boreālajā reģionā, t. i., Latvijai ir starptautiska atbildība attiecīgā biotopa saglabāšanā?	Nē.
Vai Latvijā biotopa platības ir fragmentētas?	Nē.
Vai negatīvie faktori, kas izraisa samazināšanos, vēl darbojas?	Jā. Vietām platības samazināšanos izraisa cilvēka veidotā infrastruktūra, tās izbūve, rekreācijas aktivitātes.
Vai biotopa izplatības areālam kādā no laika	Nē.

nogriežņiem arī bijušas negatīvas tendences?	
Papildjautājumu summa	Nav jāpaskaidro, automātiski.
Intervāls	Nav jāpaskaidro, automātiski.
Atbilstošs scenārijs saskaņā ar metodikas 8. att. (ilgtermiņa tendence)	<p>6. scenārijs.</p> <p>6. FRV = starp HDV un REF</p> <p>REF (vēsture) HDV (2004) CV (2024) FRA (~2040)</p> <p>Biotopa platība ir ļoti dinamiska. Visticamāk, ka pašreizējai platībai ir tendence palielināties.</p>
FRA	0,468 km ²

FRR noteikšanā izmantotie apsvērumi

Vai izplatības areāla HDV ir visa Latvija?	Nē.
Vai biotops aizņem visu iespējamo areālu Latvijā?	<p>Jā.</p> <p>Biotopa areāls ietver lielu daļu Baltijas jūras krasta, Kolkasragu un Vidzemes piekrasti Tūjas-Vitrupe posmā. Jāprecizē, vai areālā nav jāiekļauj arī daļa Rīgas līča Kurzemes krasta.</p>
Vai biotopa areāls Latvijā ir samazinājies, un pārmaiņas nav saistītas tikai ar uzlabotām zināšanām par biotopa izplatību?	Nē.
REF min, km ²	
REF max, km ²	
REF vid., km ²	Nav jāpaskaidro, automātiski aprēķināta vērtība.
REF periods	
HDV min, km ²	
HDV max, km ²	

HDV vid., km ²	Nav jāpaskaidro, automātiski aprēķināta vērtība.
CV (pašreizējais areāls), km ²	Nav jāpaskaidro, šo FRR tabulā ievieto centralizēti.
Saskaņā ar Metodikas 8. att. atbilstošs scenārijs	<p>Prognozējams, ka ilgtermiņā biotopa areāls saglabāsies (1. scenārijs).</p> <p>1. FRV = HDV = CV</p> <p>REF (vēsture) HDV (2004) CV (2024) FRA (~2040)</p>
Vai paredzamas areāla izmaiņas klimata pārmaiņu rezultātā?	
Vai Latvijā ir >1% biotopa platības ES Boreālajā reģionā, t. i., Latvijai ir starptautiska atbildība attiecīgā biotopa saglabāšanā?	
Vai Latvijā biotopa platības ir fragmentētas?	
Vai negatīvie faktori, kas izraisīja samazināšanos, vēl darbojas?	
Vai biotopa platībai kādā no laika nogriežņiem ir bijušas negatīvas tendences?	
Papildjautājumu summa	Nav jāpaskaidro, automātiski.
Intervāls	Nav jāpaskaidro, automātiski.
FRA	Nav jāpaskaidro, automātiski.

Literatūra un dati

Eberhards G., Lapinskis J. 2008. Baltijas jūras Latvijas krasta procesi. Atlants. LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 64 lpp.

Lapinskis J. 2017. Jūras stāvkrasti. Grām.: Laime B. (red.) Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 1. sējums. Piejūra, smiltāji un virsāji. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 86-94.

Latvijas jūras krastu monitorings. 1993. Vides monitorings Latvijā. LR Vides aizsardzības komiteja, Pētījumu centrs, Rīga, 46 lpp.

Rēriha I. 2013. 1230 Jūras stāvkrasti. Grām.: Auniņš A. (red.) Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildinātais izdevums. Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 48–51.

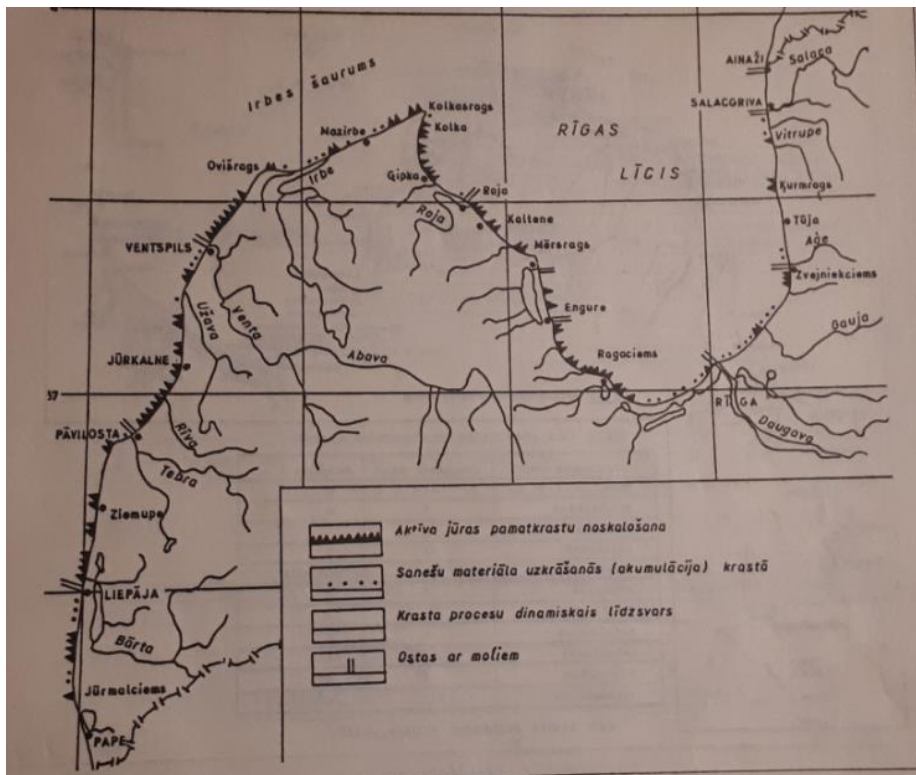
Pielikumi

4. pielikums – aktuālās biotopa 1150 platības (01.02.2024., DDPS “Ozols”), vektordatu slānis.

5. pielikums. Noskalošanas krastu izplatība Latvijas piekrastē (Latvijas jūras krastu monitorings, 1993).

6. pielikums. Jūras stāvkrastu izplatība Latvijā (sarkanie iecirkņi) (datu avots: Eberhards, Lapinskis 2008) (Lapinskis 2017).

5. pielikums.
Noskalošanas krastu izplatība Latvijas piekrastē
(Latvijas jūras krastu monitorings, 1993).

6. pielikums.
Jūras stāvkrastu izplatība Latvijā (sarkanie iecirkņi)
(datu avots: Eberhards, Lapinskis 2008) (Lapinskis 2017).

